Contributed by SAP
dinsdag, 10 februari 2009 - Last Updated dinsdag, 10 februari 2009

In De Morgen van 19 januari stelde Peter Mertens (PVDA) terecht dat de politiek van de sp.a de hele linkerzijde heeft verzwakt. Vele jaren in de regering hebben er de toestand voor de linkerzijde en de arbeidersbeweging niet op verbeterd. Meer dan ooit is er nood aan een vernieuwde, offensieve linkerzijde die de neoliberale recepten laat voor wat ze zijn en iets anders en beters voorstelt. Een linkerzijde die de krachten bundelt om het tij te keren.

Maar hoe de stap uit de marge te zetten? Hoe voldoende kritische massa verwerven om inderdaad een politieke stem te kunnen geven aan het verzet tegen de neoliberale politiek? Net zoals dat in Nederland, Frankrijk of Duitsland het geval is, moet het in België mogelijk zijn een electoraal draagvlak te vinden voor een nieuwe linkse formatie. Maar de onopgeloste puzzel is hoe met de veelheid van organisaties, groepen en individuen die potentieel bij zo'n formatie zouden kunnen aansluiten, samen de geloofwaardigheidsdrempel te overschrijden op basis van een duidelijke polieke oriëntatie.

Het is op deze site al vaker gezegd: de PVDA is de grootste van de radicaal-linkse krachten, en dat geeft de partij ook de grootste verantwoordelijkheid. Sinds menige jaren is de PVDA verwoed op zoek naar een electorale doorbraak. Politiek stopt niet bij verkiezingen, maar verkiezingen zijn in het huidige kader wel één van de belangrijkste manieren om iets zichtbaar te maken van het maatschappelijk protest, en om dat ook te versterken. De laatste jaren poogde de PVDA die doorbraak ook te maken samen met andere krachten, zoals onder de naam 'Maria' (de lijst rond Maria Vindevoghel) of 'Resist' (de samenwerking met AEL).

Toen de SAP nog volop actief was in de CAP verdedigden wij steevast een open attitude ten aanzien van de PVDA, en het perspectief van een kartel. Dat het er niet van is gekomen, weerhield ons er niet van het belang van eenheid met de PVDA te blijven onderstrepen als een sleutelelement voor de electorale politiek van radicaal-links. Nog voor de zomer van 2008 knoopten we dan ook gesprekken aan met de partij, met het oog op eventuele samenwerking. De PVDA had zijn vernieuwing ingezet, en bleek steeds opener voor samenwerking. Dat was zichtbaar op het sociale terrein, en daar diende wat ons betreft een verlengstuk op het politiek-electorale terrein aan te komen.

Samen met de KP en een reeks onafhankelijken onderhandelden we over het voorstel om een eenheidslijst te maken. De PVDA zou als locomotief fungeren, en daarrond zou een pool van andere groepen en individuen opgebouwd worden. Heel snel bleken we in een uiterst constructieve sfeer tot een akkoord te kunnen komen over de krachtlijnen van zo'n lijst. De werknaam van de lijst was 'PVDA-Links Forum'. Hoewel het voorstel aanvankelijk gesteund werd door de leiding van de PVDA, bleek het uiteindelijk intern moeilijk te liggen. Het zou PVDA+ zijn of niets.

Het is voor ons en de andere betrokkenen natuurlijk mogelijk om als onafhankelijke op een PVDA-lijst te gaan staan, maar de meerwaarde van een breder initiatief gaat daarmee volledig verloren. Het was er voor ons en de andere partners in de eerste plaats om te doen een bredere dynamiek tot stand te brengen. Zoiets was mogelijk, zoals we in de beginperiode van de CAP hadden gezien. Uiteindelijk verstomden de gesprekken en besloot de PVDA er alleen voor te gaan.

De partij hoopt wellicht op een scenario zoals de SP in Nederland, of de LCR (nu NPA) in Frankrijk. Maar in België ligt er met de kiesdrempel een joekel van een obstakel op onze weg. Dat maakt dat een scenario zoals in Nederland uitgesloten is. Bij onze noorderburen won de SP zijn eerste parlementszitje op een moment dat de partij over heel het land slechts 0,2 % van de stemmen haalde. In België is zoiets onmogelijk, en dat maakt de puzzel er voor de linkerzijde veel moeilijker op.

We denken dan ook dat het bijzonder moeilijk zal zijn voor de PVDA om op eigen houtje te groeien en de 5 % drempel te halen. Daarvoor is een kwalitatieve sprong nodig. Ook al is de PVDA er zeker toe in staat nieuwe mensen uit de vakbeweging en volkswijken te rekruteren, en ook al is ze

misschien in staat de geloofwaardigheidsdrempel van 1 % te overschrijden tijdens de komende verkiezingen, dan nog is dat verre van voldoende om de linkerzijde ook echt een stem te geven. De politiek verloopt niet rechtlijnig, via de lineaire opbouw van een organisatie. Het zal erom te doen zijn, breuken te maken binnen de arbeidersbeweging, hele groepen ABVV'ers en ACV'ers weg te trekken van sp.a en CD&V. Dat zal niet vanzelf gaan, via propaganda en goeie partijcampagnes, maar zal gerichte initiatieven vergen. De creatie van een dynamiek van eenheid ter linkerzijde voor de verkiezingen kan daarin een rol spelen.

In zijn vrije tribune steekt Peter Mertens de hand uit naar Sp.a-Rood. Terecht, nu de linkerzijde binnen sp.a gewoon gegijzeld lijkt door de sp.a-leiding. Het is nog maar de vraag of Erik Debruyn en de zijnen überhaupt plaatsen zullen krijgen op de verkiezingslijsten. Mertens stelt een 'Ronde Tafel van Socialisten' voor. We zien dit graag als een nieuwe kans voor de linkerzijde. We hopen dat de PVDA er ditmaal echt voor wil gaan, en de oproep naar Sp.a-rood uitbreidt naar de andere linkse krachten die in een geest van openheid willen samenwerken. Biedt het perspectief op de zo nodige convergentie van consequent links?